

PETRU DEMETRU POPESCU

LEGENDE și POVESTIRI ISTORICE

Ilustrații: Dumitru Mariș

Cuprins

Darurile	6
Pădurea sălbatică	8
Povetale bătrânlui și fiili lui Decebal	12
Înțelepciune și vitejie	16
Decebal și Traian	18
Cinci luptători	22
Legenda buciumului	24
Izvorul Viteazului	27
Sus, pe creste, la Posada	28
Frumoasa Bistra și neînfricata Molda	30
Dreptatea lui Bogdan	33
Fiul pescarului	36
Codruț cel viteaz	38
Paloșul, săgeata și ghioaga	40
Cămașa țăranului	42
Bolovanul	44
Legenda horei	46
Strigătul	48
Mândricel	50
Viteazul Făclie	52
Puterea arcului	54
Voinicul de pe Siret	56
Legenda Vâlsanului	58
Să nu trădezi niciodată!	60
Izvorul luminii	63
Moștenirea	64
Făgăduiala	66
Paharul jertfei de sine	68
Horea este o legendă	72
Până la unul!	74
Soimul	76
Ćinste și omenie	78
Un urmaș al vitejilor de la Vaslui	80
După steag, băieți!	83
Măriuca	84
Grenadierul	86
Mâinile ei albe și mici	88
Un tricolor pentru unire	90
Stejarul unirii	92
Poveste despre unire	95

Darurile

Viteazul rege al geto-dacilor, Dromichete, își trimise solii la Dunăre pentru a-l întâmpina pe regele macedonean Lisimach. Acesta se pregătea să treacă cu numeroasa sa oștire peste fluviu pentru a cotropi pământul geto-dacilor, oameni pașnici, harnici și pricepuți.

Solii lui Dromichete erau trei bărbați, luptători neînfrâgați și oameni de cea mai aleasă simtire. Îi chama Murceneu, Comes și Brazdă. Cu ei duceau daruri pentru Lisimach, ca acesta să nu-i atace pe locitorii, ci să se întoarcă la el acasă.

Care erau aceste daruri? Murceneu avea în mâini un vas de lut plin cu apă de izvor, Comes purta spice de grâu, care creșteau bogat în lanuri înalte pe meleagul acesta, iar Brazdă ținea, atârnând cu capul în jos, un eret ucis, străpuns de o săgeată. Când ajunseră în fața regelui macedonean, ostașii lui Dromichete se închinăra și transmiseră solia stăpânului lor. Lisimach se înnegură, dar văzând că cei trei purtau în mâini fiecare câte ceva, îi întrebă ce reprezentau acele lucruri. Murceneu îi răspunse senin:

Acestea sunt darurile pe care îți le trimite marele nostru rege, Dromichete!

Și, fără să aștepte un răspuns, trânti vasul cu putere, încât acesta se sparse și apa din el se împrăștie.

– Ce a fost asta? întrebă Lisimach.

– Aceasta înseamnă că vasul este făcut din pământul nostru, iar apa care era în el este din fântânile noastre.

Astfel, regele nostru îți trimite vorbă că nu avem pământ și apă de dat!

La rândul lui, Comes frânse trupul fraged al spicelor:

– Nici rodul câmpilor noastre și al mâninilor noastre nu este de dat!

În schimb, Brazdă înaintă până lângă Lisimach care nu descălecase și îi întinse eretele ucis:

– Regele Dromichete îți dăruiește acest eret!

Lisimach privi pasarea ucisă de săgeată și parcă un fior îi străbătu întreaga ființă. Dar se stăpâni și zise:

– Înseamnă că regele tău îmi încuviîntează tot vânatul acestor ținuturi. Voi trece Dunărea pentru a-mi lua darul în primire!

– Nicidcum, spuse Brazdă senin, eretele cutezător spre meleagurile noastre ești chiar tu, rege Lisimach.

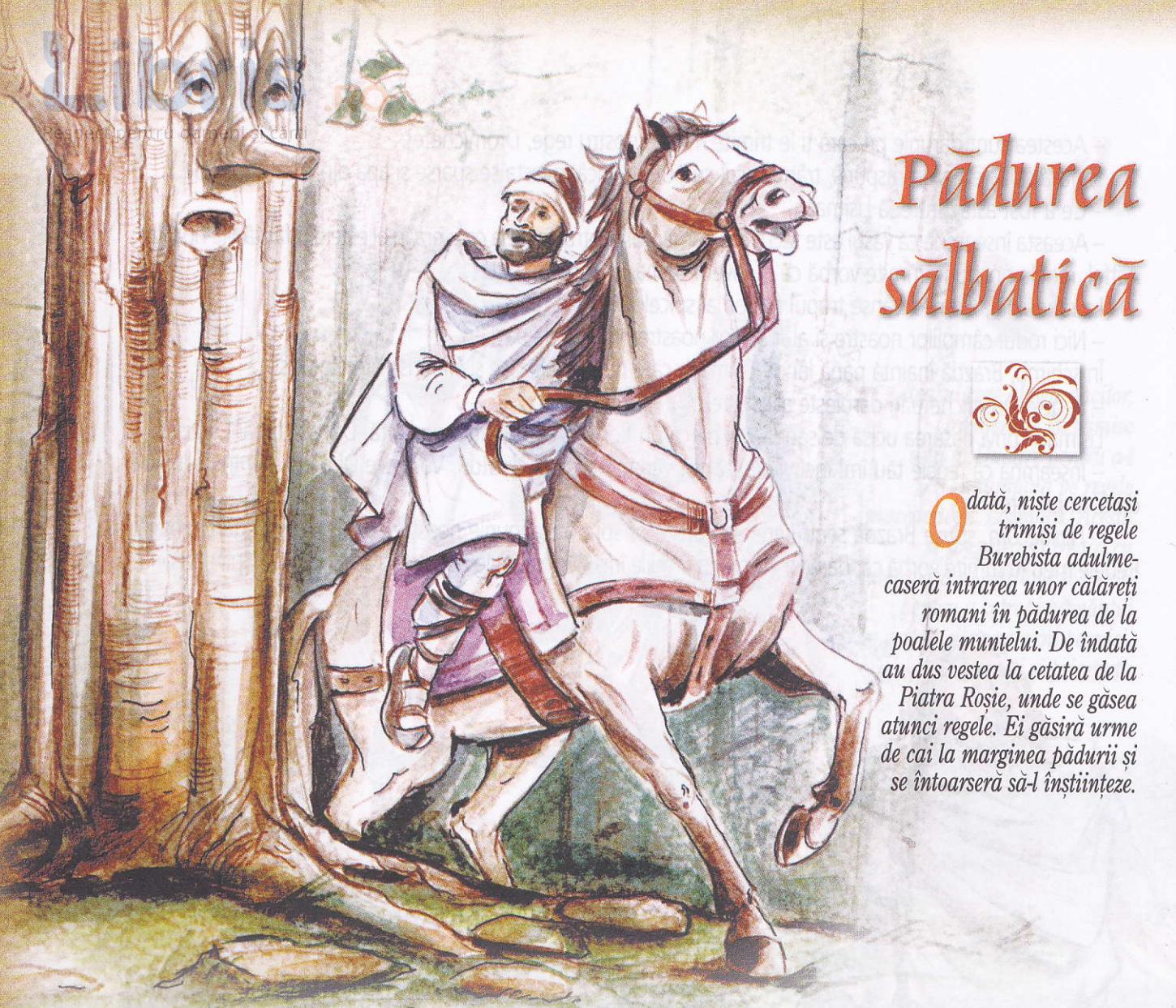
Regele meu îți trimite vorbă că, dacă îți vei mâna armiile încoace, săgetile noastre își vor face pe deplin datoria!

Pădurea sălbatică

O dată, niște cercetași trimiși de regele Burebista adulme-caseră intrarea unor călăreti romani în pădurea de la poalele muntelui. De îndată au dus vestea la cetatea de la Piatra Roșie, unde se găsea atunci regele. Ei găsiră urme de cai la marginea pădurii și se întoarseră să-l însărcineze.

Unul dintre cercetași, Terise, i-a spus:

– Mărite Burebista, romani au pătruns într-adevăr în pădure. Sunt călări, cel puțin o cohortă! Burebista vorbi atunci celor de fată:

– Pădurea e a noastră, nu uitați! Noi suntem ai pădurii și ai acestui pământ! Cei care îl încalcă cu dorință de cucerire sunt sortiți pieirii. Iar cei care vor scăpa cu viață, nu vor scăpa de vraja codrului!

– Rostește-ți gândul întreg, Burebista! zise un luptător. Tu, conducătorul și regele nostru, nu vorbești astfel despre păduri fără vreun temei!

– Da, temeiul există! Romanii au fost văzuți la marginea pădurii sălbatice, pădure ce parca ar fi apărut în urma unei ninsori cu arbori și frunze.

– Romanii? Dar ce caută Roma pe meleagurile noastre?

– Dacă ne-au călcat hotarul, înseamnă că vor sau pace, sau luptă!... De vroiau pace, veneau până aici cu soli, să ne spună și nouă despre gândul lor cel bun. De vreme ce se ascund în umbra copacilor, înseamnă că nu le e în gând pacea!

Rubos, bătrânul care trecuse peste suta de ani, falnic și acum, ager în priviri, căută cu nedumerire spre Burebista:

– Au cutezat a tulbura duhurile pădurii? Cum vom putea intra noi acolo pentru a-i pedepsi?

Burebista i-a pusă bătrânumului mâna pe umăr:

– Duhurile pădurii există!

Și întorcându-se spre marele preot Deceneu, îl cercetă din priviri:

– Spune-i lui Rubos de ce noi, dacii, nu ne speriem de duhurile pădurii!

Deceneu se apropie și el de Rubos:

– Duhurile pădurii sunt ale noastre, Rubos, ale celor care au trăit aici înaintea noastră și care au apărât la vremea lor pământul acesta. Ei au urcat după moarte în trupurile copacilor, în seva lor, ajungând până sus, la coroana de frunze. Sunt ascunse în tufișuri sau aleargă încă pe potecile întortocheate ale pădurii noastre sălbaticice. Ochii mlaștinilor sunt ochii lor care nu și-au stins încă luminile. Noi cunoaștem fiecare potecă și fiecare tremurare a frunzei, pentru că pădurea ne este prietenă, ne privește ca pe frați, iar pe romani cu dușmănie.

Călăreții străbăturlă câmpia, încă în roua dimineții, mergând tot timpul în galop și nu se opriră decât la liziera pădurii. Burebista descălecă și împreună cu el și călăreții din față.

– Va trebui să vedem după urmele cailor, zise Burebista, câți dușmani au pătruns în pădure!

– Și noi am încercat, zise Terise, dar n-am izbutit!

Atunci Rubos se aplecă și privi cu atenție urmele. Parcă ar fi vrut să pătrundă în ele, să citească la fel ca în stelele cerului.

Burebista îl privea cu mirare, dar Rubos ctea într-adevăr urmele. Avea acest dar – deslușea în negura prafului numărul cailor și al călăreților. Când se ridică, ochii îi erau plini de lumină:

– Sunt vreo două sute de călăreți, Rege!

Burebista zâmbi mulțumit. Cât de neprețuit era Rubos în clipa aceea.

– Acum putem pătrunde în pădure! zise cu hotărâre.

Când calul lui Burebista păși primul pe poteca din pădure, bătrânul Rubos, care îl urmase mergând pe jos, îi arăta regelui urmele care acum erau foarte clare. Merseră ei ce merseră și, deodată, Rubos prinse căpăstrul calului lui Burebista. Ager, calul cel aprig al regelui se opri. Burebista îl cercetă din priviri pe bătrân:

– Ce ne mai spui, Rubos?

— Mările Rege, urmele sunt proaspete. Romanii se află în apropierea noastră, poate chiar după copacii din față!

Într-adevăr, locul unde opriseră era un mic lumeniș. De acolo pădurea își începea din nou ființa bogată. Rubos avusese dreptate, din spatele copacilor, desprinzându-se parcă dintr-un tablou, se iviră capetele cu coifuri ale romanilor.

Dacii rămăseră nemîșcați, în fruntea romanilor se putea vedea statura impunătoare a generalului Consatus. Burebista întelesese. Îl cunoștea pe generalul roman care venise la el, cu un an în urmă, cu solie de la mândrul Cezar. Acum venise pe ascuns să vadă ce se mai petrece pe aici, pentru a-l vesti pe stăpânul său. Adusese cu el destui luptători pentru a face față, în cazul unei ciocniri cu locuitorii acelor pământuri. Se pare că își încheiașe misiunea și văzuse destule. Acum alesese calea pădurii, neștiut, urmând linia ei și mergând numai spre sud. Intenționa să treacă Dunărea la taberele romane instalate lângă munții Haemus. Nu știa că pădurea era înșelătoare pentru ei și drumul ducea spre mlaștină.

Romanii nu mai erau pe cai. Îl lăsaseră undeva, în pădure, drumul pe jos devenind astfel mai ușor. Burebista ridică mâna și strigă în graiul dacilor:

— Predați-vă imediat!

Drept răspuns, Consatus, care întelesese mai mult după gesturi vorba lui Burebista, apucă sulița și, în clipa următoare, o zvârlă cu putere asupra lui Burebista. Regele se feri, iar sulița, în loc să i se înfigă în piept, îl lovi cu putere brațul stâng. Burebista își scoase sabia din teacă și porunci atacul. Deși rana îi săngera, conduse lupta dintr-un bun început.

Săbiile se încrucișără. Burebista, după ce doboră doi cohortași, își făcu loc spre Consatus și, ajungându-l, îl atacă. Luptară astfel un timp, până când Burebista îl lovi pe general în brațul drept, făcându-l să scape spada din mâna. Urmă o nouă lovitură, dată drept în creștetul capului – generalul se prăbusi în țărâna, într-un lac de sânge.

Cohortașii, văzând pieirea comandantului lor, intrară în panică. Unul dintre ei, care părea o căpeneie, dădu semnalul de retragere, iar romanii începură retragerea, mergând cu spatele spre pădure.

Burebista le făcu un semn ostașilor săi să stea pe loc:

— Să-i lăsăm în seama pădurii!

Și, zicând acestea, se puse pe așteptat. După un timp oarecare, dădu semnalul de urmărire. Merseră așa un timp. După urmele pașilor și copitele cailor, se vedea că romanii pășeau pe lângă cai, pentru a putea străbate desisul pădurii.

Deodată, Burebista se opri în loc. Auzise ceea ce se aștepta să audă: gemete. Erau ale celor care se înecau în mlaștină. Se auzea și nechezatul cailor care, asemenea oamenilor, erau înghițiti de smâcuri. Burebista socotii că nu are rost să meargă mai departe, pădurea cu mlaștinile ei își făcuseră datoria. Regele dacilor se întoarse cu ochii înrourați de bucurie și strigă cu glas de tunet:

— Să binecuvântăm pădurea! Pădurea noastră sălbatică! Pădurea noastră strămoșească, care i-a biruit azi pe dușmani! Să binecuvântăm mlaștinile care au cuprins, cu brațele lor înșelătoare, trupurile cotropitorilor! Să binecuvântăm acest minunat pământ care, cu toată ființa lui, ne apără de vrăjmași și care ne hrănește cu toate bogățiile lui. Să-l binecuvântăm și să-l păzim ca pe cel mai scump lucru! Pentru a fi liber și înfloritor în veci!

Povetile bătrânumui și fiului lui Decebal

In vara anului 87, căpeteniile dace îl ridicară pe scut pe Decebal, fiul lui Scorilo, pentru a le fi rege bun și drept. După ce se urcă pe tron, Decebal se dovedi nu numai viteaz și înțeleapt, dar și neobosit. Cât era ziua de mare, el se află pretutindeni, acolo unde se simtea nevoia ajutorului său.

Într-o zi, însotit de trei din foștii săi prieteni din copilărie, acum luptători de nădejde și temuți, plecară pe cai iuți să cunoască mai bine oamenii, locurile și întâmplările. La miezul zilei, la poale de munte, dădură peste un bătrân care locuia într-o colibă, singuratic precum cucii păduri, dar cu priviri semete și senine. Călăreții descălecări și bătrânu le ieși în întâmpinare:

– Fii bine venit în împărația mea, rege al tuturor dacilor! Eu, Zamagedas, mă încchin puterii tale! Decebal se înveseli:

– Și care e împărația ta, Zamagedas?

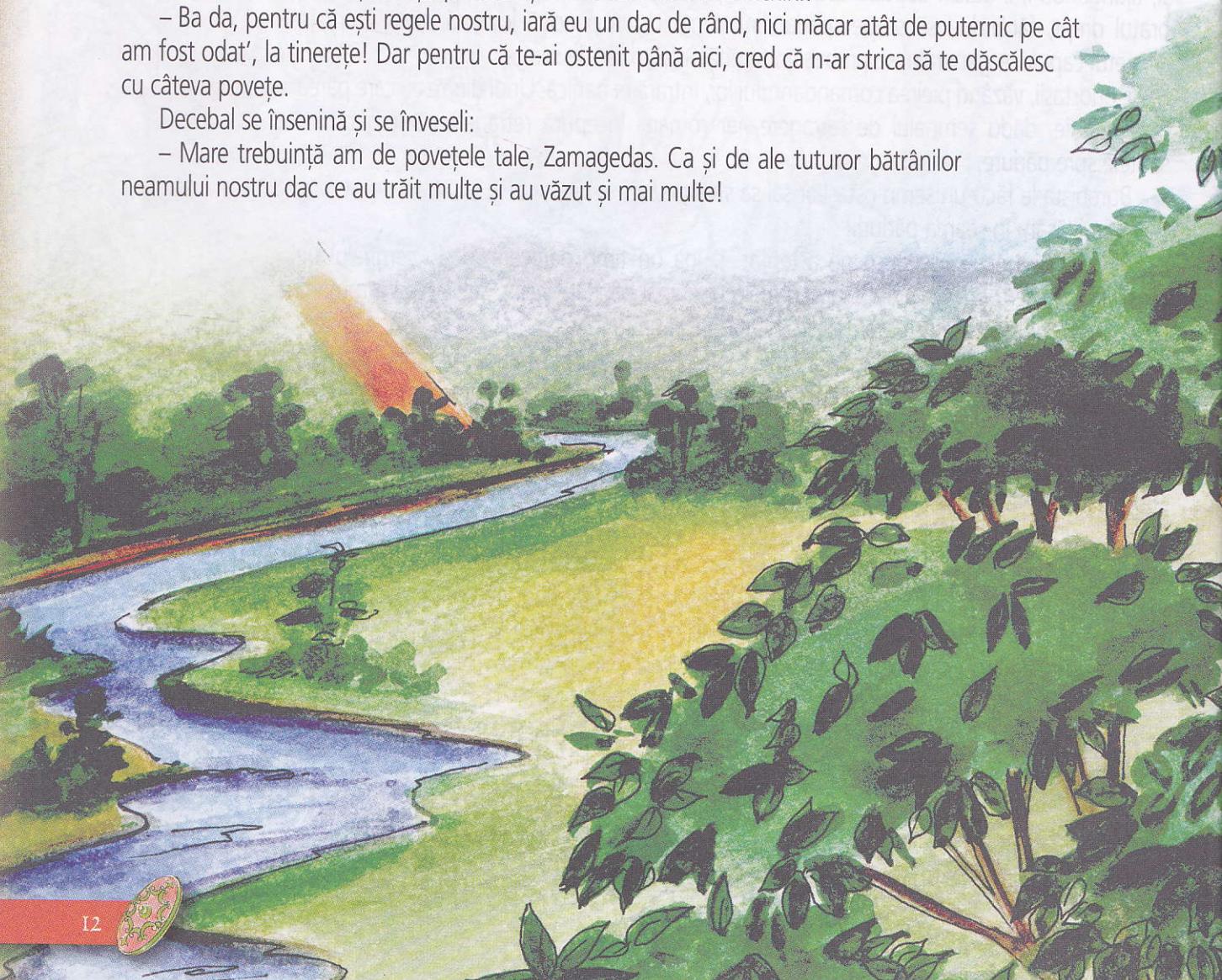
– E mare și întinsă. Începe din pragul colibei și se întinde cât vezi cu ochii!

– Aha! Înseamnă că și tu ești puternic și nu se cade să mi te închini!

– Ba da, pentru că ești regele nostru, iară eu un dac de rând, nici măcar atât de puternic pe cât am fost odată, la tinerețe! Dar pentru că te-ai ostenit până aici, cred că n-ar strica să te dăscălesc cu câteva povete.

Decebal se însenină și se înveseli:

– Mare trebuință am de povetile tale, Zamagedas. Ca și de ale tuturor bătrânilor neamului nostru dac ce au trăit multe și au văzut și mai multe!

Respectăm drepturile de autor!

— Astăașă-i. Fiți buni și legați-vă caii de arborele acela și să mergem!

Decebal se minună:

— Unde să mergem, Zamagedas, și de ce nu pe cai?

— Pentru că eu, iacă, sunt sărac și n-am cal. Cum ar veni ca voi să călăriti, iar eu să alerg după voi să vă ajung!

Decebal era vesel din cale afară. Făcu semn însoțitorilor săi și legară caii de arborele arătat.

— Și acum, unde vom merge?

— Păi, prin împărăția mea. Numai așa te voi putea povătui!

Și plecară cu toții prin împărăția bătrânlului. Mergând așa, ajunseră la un izvor care tâșnea dintr-o stâncă. Avea apă limpede și rece ca gheață. Toti sorbiră apă și își răcoriră fruntele.

Atunci Zamagedas zise:

— Iată prima mea povăță, Rege! Limpede să-ți fie mintea și inima ca apă acestui izvor, pentru a înfăptui doar lucruri de laudă!

Decebal se însenină:

— N-am să uit niciodată această povăță!

